

BRADO

HANKE**Koulukeskuksen käyttöasteeselvitys**

Toivakan kunta
Iltaruskontie 2
41660 TOIVAKKA

TILAAJA

Toivakan kunta
kuntaympäristöjohtaja Jari Lämsä

KOULUKESKUKSEN KÄYTTÖASTESELVITYS

31.03.2023

Sisällys

1	JOHDANTO.....	3
1.1	Lähtötiedot	3
1.2	Selvitystyön menetelmät	3
1.3	Ensimmäinen vaihe, lähtötietojen kartoitus ja käyttöastekartat	3
1.4	Toinen vaihe, työpaja ja ratkaisumallit	4
2	LÄHTÖTIEDOT JA KÄYTTÖASTEKARTAT	4
2.1	Toivakan kunnan väestökehitys	4
2.2	Käyttöasteiden yhteenveto ja henkilökapasiteetti.....	5
2.3	Koulukeskuksen käyttöasteet ja oppilaskapasiteetti	6
2.4	Johtopäätökset ja ehdotukset.....	8
3	SUOSITELTAVAT JATKOTOIMENPITEET	9

1 JOHDANTO

Toivakan kunta tilasi Brado Oy:ltä kirkonkylän koulukeskuksen käyttöasteselvityksen. Koulukeskuksen selvityksessä olivat mukana A-, B- ja C-rakennukset. Työn tavoitteena oli selvittää rakennusten käyttöasteet ja kapasiteetti sekä hakea käyttäjien kanssa yhteistyössä pedagogisesti kestäviä ja järkeviä ratkaisumalleja tulevaisuuden tilatarpeisiin ja -joustoihin.

1.1 Lähtötiedot

Toivakan kunnan tavoitteena on laatia, helmikuussa 2022 hyväksytyn kuntastrategian pohjalta, kiinteistöohjelma kuluvalle vuosikymmenelle. Käyttöasteselvityksen tulokset toimivat lähtötietona kunnan kiinteistöohjelman laatimiselle. Tarkastelussa huomioitiin syntyvyyteen perustuvat oppilasmääräennusteet kuluvalle vuosikymmenelle.

Selvitystyön lähtötietoina käytettiin Toivakan kunnasta saatuja seuraavia asiakirjoja:

- oppilasennusteet
- koulukeskuksen rakennusten pohjapiirustukset
- ilmanvaihtosuunnitelmat
- tilakohtaiset työjärjestykset
- tilojen iltakäyttötiedot

Selvitystä tehtäessä rakennuksista ei ollut saatavilla kuntoarvotietoja. Toivakan kunta on tilannut A- ja B-rakennusten kuntoarviot maaliskuussa 2023 ja raportit valmistuvat huhti-toukokuussa 2023.

1.2 Selvitystyön menetelmät

Selvityksessä tarkasteltiin teknisen näkökulman kautta rakennusten yksittäisten tilojen käyttöasteita, oppilaskapasiteettia sekä tilojen soveltuvuutta muuhun käyttötarkoitukseen. Tavoitteena oli myös löytää pedagogisesti kestäviä ratkaisumalleja toiminnallisuuden, tilatehokkuuden ja -joustojen kehittämiseen.

Selvitystyössä tehtiin kohdekäyntejä ja haastateltiin viranhaltijoita. Osapuolille järjestettiin työpaja, johon Brado valmisteli aineiston ja ennakotehtävän. Selvitystyö sisälsi kaksi erillistä vaihetta.

1.3 Ensimmäinen vaihe, lähtötietojen kartoitus ja käyttöastekartat

Ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin lähtötietojen ja haastatteluiden avulla tilojen nykyiset käyttöasteet. Käyttöasteet merkittiin kiinteistöjen pohjapiirustuksiin liikennevalovärein. Punainen väri kuvastaa alle 50% käyttöastetta, keltainen 50-80% käyttöastetta ja vihreä yli 80% käyttöastetta.

Tilojen käyttöasteiden visualisointi helpottaa tilojen käyttöasteiden ja mahdollisten vajaalla käytöllä olevien alueiden hahmottamista. Käyttöastekartoista käy ilmi henkilömääriin (H) perustuva ja ajallinen (A) käyttöaste, suunnitellun ilmanvaihdon sallima maksimi henkilömäärä (IV) sekä mahdollinen iltakäyttö.

Käyttöastekartoissa käytettiin seuraavia olettamuksia:

- Koulukeskuksen ajallinen maksimikäyttö 100 % oletettiin saavutetuksi 6 h/arkipäivä (30 h/vko) ajallisella käytöllä. Koulukeskuksen 143 oppilaista on kuljetuksen piirissä, mikä lyhentää em. koulun tehollista käyttöaikaa n. 2 tunnilla.
- Ajallista käyttöastetta tarkasteltiin vuoden 2022 viimeisen jakson työjärjestysten perusteella. Työjärjestyksissä ja käyttöasteissa saattaa olla eri jaksojen välillä vaihtelua, mutta vaihtelulla ei katsota olevat merkittävää vaikutusta kokonaiskuvaan ala- ja yläkouluilla.
- Iltakäytön maksimikäyttö 100% oletettiin saavutetuksi 4 h/päivä (20 h/vko) käytöllä.
- Teoreettisessa maksimi henkilömäärässä huomioitiin tilan fyysinen koko sekä mm. erikoisluokkien suurimmat sallitut oppilasmäärät.
- Ilmanvaihdon miniminä käytettiin viranomaistasoa 6 l/s/henk. Uusien tilojen ilmanvaihto on tyypillisesti mitoitettu S2-luokkaan, 8-9 l/s/henk.

1.4 Toinen vaihe, työpaja ja ratkaisumallit

Toisessa vaiheessa haettiin, ensimmäisen vaiheen tietojen perusteella, ratkaisumalleja, jotka palvelisivat kunnan tarpeita kuluvaan vuosikymmenen ajalle. Ensimmäisen vaiheen tehtävät suoritettiin ainoastaan teknisen näkökulman perusteella eikä siinä kiinnitetty huomiota esim. pedagogiikkaan.

Lähtötietokartoituksen ja sen perusteella laadittujen nykytilanteen käyttöastekarttojen ja henkilökapasiteetin perusteella järjestettiin osapuolille työpaja. Työpajan tavoitteena oli löytää järkeviä ratkaisuja tilojen toiminnallisuuden, käyttöasteiden, tilajoustojen ja tehokkuuden parantamiseen.

Työpajaan osallistuivat koulukeskuksen edustajat, kuntaympäristöjohtaja ja rakennustarkastaja. Työpaja järjestettiin koulukeskuksen auditoriossa 28.03.2023. Työpajan muistio on tämän raportin liitteenä (LIITE 1).

Ratkaisukeskeiseen työpajaan osallistujia kannustettiin tarkastelemaan asioita toiminnan muutoksien näkökulmasta eli kuinka toimintaa pitäisi muuttaa, jotta tilaa vapautuisi. Koulukeskuksen osalta konkreettisia toiminnan muutoksia ei työpajassa saatu, vaan ratkaisuehdotukset perustuivat lähinnä oppilasmäärän vähenemiseen ja sitä kautta vapautuvien tilojen tehokkaampaan hyödyntämiseen sekä uusiin tilajärjestelyihin. Ratkaisut on kirjattu tämän raportin johtopäätökset ja ehdotukset kappaleisiin.

Yleisiä ratkaisumalleja, joita voisi hyödyntää laajemmin kunnan opetustyössä, ei tässä selvityksessä saatu. Asian työstämistä jatketaan vielä työpajan jälkeen.

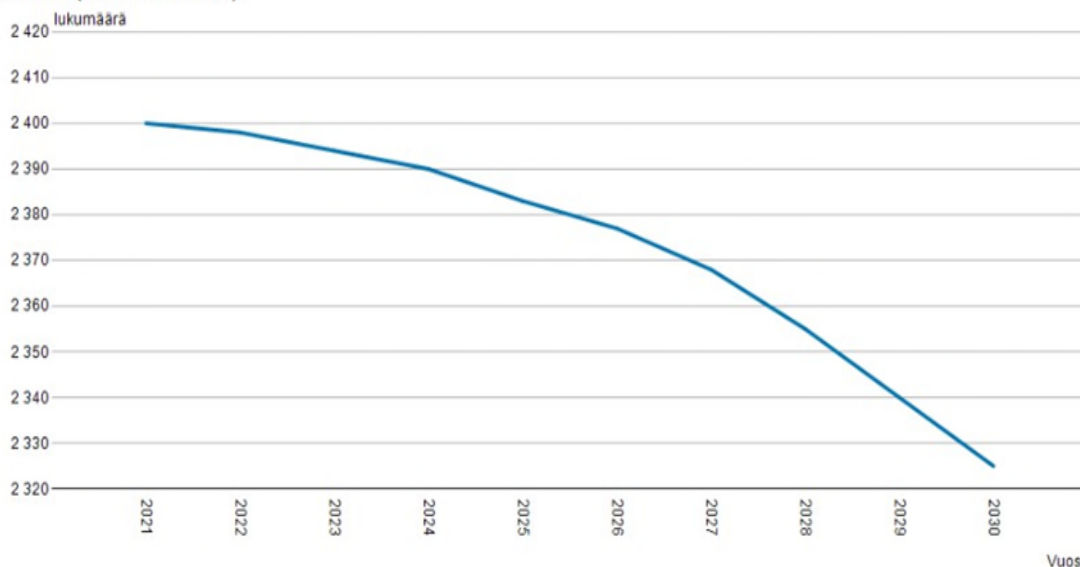
2 LÄHTÖTIEDOT JA KÄYTTÖASTEKARTAT

2.1 Toivakan kunnan väestökehitys

Toivakan kunnan väkiluku on vähentynyt viimeisen vuosikymmenen aikana 68 henkilöllä (-2,8 %). Tilastokeskuksen mukaan Toivakassa asui 2387 ihmistä vuonna 2021, jossa laskua edellisvuoteen 14 henkeä. Lasten (0-15v) osuus oli 18,2% eli 438 lasta. Muuttotappiota kertyi vuodesta 2020 vuoteen 2021 -14 henkeä.

Tilastokeskuksen mukaan kuluva vuosikymmenen aikana Toivakan asukasmäärän ennakoita vähenevän n. 100 asukkaalla ja lapsimäärän vähenevän 113 lapsella. Väestökehityksen syynä on syntyvyyden ja lapsien määrän väheneminen. Väestön määrän ennustetaan jatkavan laskua myös seuraavalla vuosikymmenellä. Väestökehityksen muutos asettaa taloudellisia haasteita kunnan talouden tasapainoiluun. Kunta voi kuitenkin aktiivisilla toimilla vaikuttaa ennustettuun väestökehitykseen esimerkiksi markkinoimalla kouluverkkoa aktiivisesti.

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Toivakka, Yhteensä, Yhteensä, Väestö 31.12. (ennuste 2021).

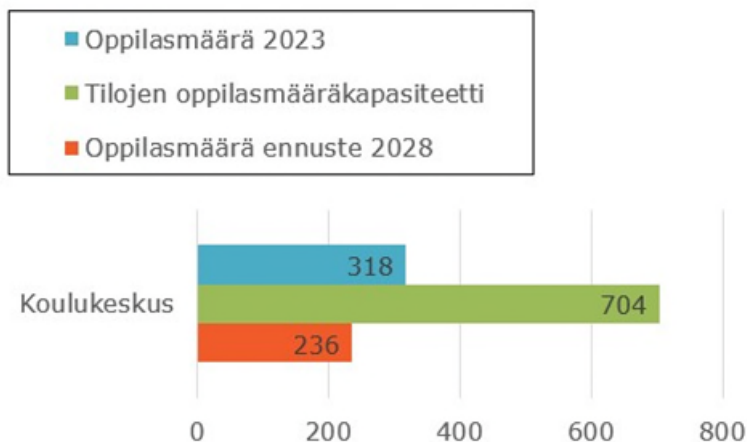
Kuva 1. Tilastokeskuksen väestöennuste kuluvalle vuosikymmenelle

Kuntaliiton mukaan väestö vähenee yleisesti koko maassa alle 100.000 asukkaan kunnissa. Valtakunnallinen syntyvyyden trendi on laskeva. Vieraskielisen väestön määrän ennakoita kuitenkin kaksinkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä.

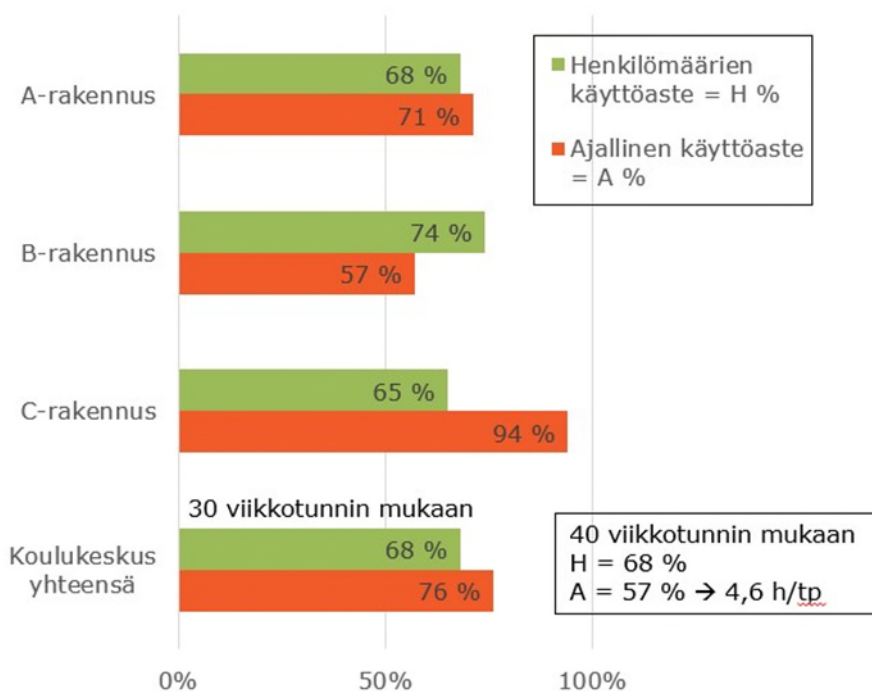
2.2

Käyttöasteiden yhteenveto ja henkilökapasiteetti

Tutkittujen kiinteistöjen keskimääräisellä käyttöasteella ja kapasiteetilla tarkoitetaan yksittäisistä tiloista laskettujen käyttöasteiden keskiarvoja. Käyttöasteselvityksellä pyrittiin selvittämään, kuinka paljon yksittäisissä tiloissa on ajallista käyttöä ja vastaavasti vapaata aikaa. Käyttöaikatiedot on ilmoitettu ajallisena käyttöaste prosenttina ja kapasiteettitiedot teoreettisena maksimi henkilömääränä. Teoreettisessa kapasiteettitiedossa on huomioitu tilojen fyysinen koko, opetusryhmien koko rajoitteet sekä ilmanvaihdon toimivuus. Tarkastelussa ei ole huomioitu pedagogista näkökulmaa, opetusryhmien määrää tai jakautumista, opettajien työvuoroja eikä ruokahuollon kapasiteettia. Edellä mainitut asiat laskevat teoreettista opilaskapasiteettia.

Kuva 2. Koulukeskuksen teoreettinen henkilömääräkapasiteetti

Kuva 3. Koulukeskuksen ajalliset ja henkilömäärien käyttöasteet

2.3

Koulukeskuksen käyttöasteet ja oppilaskapasiteetti

Koulukeskuksen rakennukset on rakennettu eri vuosikymmenillä. Vanhin, A-rakennus on valmistunut 60-luvulla ja uusin C-rakennus vuonna 2016. A- ja B-rakennusten kuntoarviointi oli raportointi hetkellä työn alla eikä kuntoarviotietoja ollut vielä käytössä.

Koulukeskuksella opetetaan ala- ja yläkoulun oppilaita. Lisäksi koululla toimii kaksi esiopetusryhmää, joissa on yhteensä 22 lasta. Alakoululaisilla on oma kotiluokka,

jossa pidetään lähes kaikki tunnit. Yläkoulun oppilailla ei ole kotiluokkaa vaan he kiertävät lukujärjestyksen mukaan vapaana olevissa luokkatiloissa. Ala- ja yläkoulu ovat tällä hetkellä kaksi sarjaisia, 2 luokkaa lukuun ottamatta, joka on yksisarjainen. Lisäksi koululla on kaksi pienryhmää, JOPI ja VALO-ryhmät. Koululla järjestetään aamu- ja iltapäiväkerho toimintaan sekä muuta kerhotoimintaa. Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaan käytetään pääasiassa C-rakennuksen esiopetus ja luokkatiloja. A- ja B-rakennuksen luokka- ja liikuntatiloissa on myös iltakäyttöä.

Koulukeskuksen tutkittuja opetustiloja oli yhteensä 33 kpl. Koulukeskuksen liikunta-, kunto- ja ruokasali sekä käytävät, aulat ja opettajien työtilat jätettiin henkilökapasiteetti tarkastelun ulkopuolelle. Em. tilat ovat kuitenkin normaalissa käytössä. Liikuntasalit, ruokasali ja muut tilat palvelevat tämän tutkimuksen näkökulmasta ”ylimääräisenä” tilaresurssina.

Koulukeskuksen oppilasmäärä on tällä hetkellä yhteensä 318 lasta, joista esiopetuksessa on 22 lasta. Koulukeskuksen syntyvyyteen perustuvan oppilasennusteen mukaan lapsimäärä vähenee 82 lapsella ja tulee olemaan 236 lasta lukuvuonna 2027-2028. Selvityksen perusteella koulukeskuksen tutkittujen opetustilojen (pl. liikunta- ja kuntosali, tms. tilat) teoreettinen maksimi kapasiteetti on 704 oppilasta. Teoreettisessa oppilaskapasiteetissa ei ole huomioitu lukujärjestyksen laatimisesta ja yhteensovituksesta aiheutuvia haasteita, jotka pienentävät todellista oppilaskapasiteettia.

Koulukeskuksen tutkittujen tilojen keskimääräinen ajallinen käyttöaste oli 76 % ja sitä vastaava keskimääräinen ajallinen käyttö oli 4,6 h/arkipäivä. Henkilömääriin perustuva käyttöaste oli keskimäärin 68 %. Alakoulun kotiluokkien ajalliset käyttöasteet vaihtelivat 53-83 % välillä. Kotiluokkien keskimääräinen käyttöaste oli 73 % ja sitä vastaava ajallinen käyttöaste 4,4 h/arkipäivä. Musiikki, tekstiilityö, kuvataide ja 6M-luokan tiloilla sekä auditoriolla, liikunta- ja kuntosalilla oli myös iltakäyttöä. Koulun tilojen ajallinen iltakäyttö oli keskimäärin 17 % ja sitä vastaava aika 40 min/arkipäivä. Vilkkainta iltakäyttö oli musiikki- ja 6M-luokassa sekä liikuntasalissa.

Koulukeskuksen suunnitelmien mukaisen ilmanvaihdon ei todettu rajoittavan tilojen käyttäjien määrää. Koulukeskuksen käyttöastekartat ovat tämän raportin liitteenä (LIITE 2).

Tutkittujen tilojen ajallista käyttöastetta kasvattaa tehollisten opetustuntien vähäinen määrä 6 h/arkipäivä (30h/vko). Rajoitus johtuu 143 oppilaan kuljetusjärjestelyistä, joiden aikataulut määrittelevät koko koulun opetuksen rytmitystä. Tutkittujen tilojen ajallinen käyttöaste laskisi 76 %:sta 57 %:iin, mikäli kuljetusjärjestelyjen vaikutuksia ei tarvitsisi huomioida. Tilojen todellisiin käyttötunteihin tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta. Kuljetusjärjestelyjen mahdolliset joustot lisäisivät myös tilojen käyttöjoustoja.

Koulukeskuksen keittiö toimii keskuskeittönä ja valmistaa noin 560 lounasta/arkipäivä. Keittiössä valmistettua ruokaa kuljetetaan Kankaisten koululle ja päiväkodeille. Koulukeskuksen ruokahuolto on toteutettu kolmessa vuorossa välillä klo. 10:15 – 12:10. Lisäksi ruokasalissa tarjoillaan aamupalaa klo. 8:00 – 8:30 ja välipalaa klo. 13:45 – 14:20. Ruokasalissa on noin 110 istumapaikkaa.

Koulukeskuksen hyötypinta-ala on yhteensä 4836 htm², josta tutkittuja opetustiloja oli 1940 htm². Koulun tutkittujen opetustilojen (pl. liikunta-, kunto- ja ruokasali) tilatehokkuus on tällä hetkellä 5,7 htm²/oppilas ja oppilasennusteiden toteutuessa vuonna 2028 n. 8,2 htm²/oppilas.

2.4 Johtopäätökset ja ehdotukset

Kirkonkylän koulukeskuksen A- ja B-rakennuksen tilat on suunniteltu rakentamisaikojen opetusmallin mukaisesti. Luokkatilat ovat pääasiassa väljiä noin 60 m² kokoisia. Pienempiä tiloja eriyttämiseen, pienryhmä toimintaan tai neuvotteluille ei juurikaan ole. Tilat ovat pääsääntöisesti hyvin varustellut. Luokkatiloista puuttuu toinen hätäpoistumisreitti, joka lisäisi turvallisuutta merkittävästi. Tilojen kiintokalusteissa voisi olla enemmän ovia ja lukkoja, jotta pölyn hallinta olisi helpompaa. Kaappien lukitukset mahdollistaisivat tarvittaessa laajemman iltakäytön. Rakennuksissa on runsaasti sisääntuloja, jotka mahdollistavat sujuvan liikkumisen sisä- ja ulkotilojen välillä sekä iltakäytön rajaamisen. Liikkumisen kannalta tilojen toiminnallisessa suunnittelussa on onnistuttu eikä koulu tunnu ruuhkaiselta. Koulun suunnitellut ilmamäärät eivät rajoita tilojen henkilömääriä. Ajoittain koettu tunkaisuus voi johtua ilmanvaihtojärjestelmän vajaatehoisesta käytöstä.

Koulun oppilaskapasiteettia on mahdollista tarvittaessa kasvattaa nykyisestä 318 oppilasta. Tutkituilla opetustiloilla laskettu teoreettinen maksimi kapasiteetti on jopa 704 oppilasta. Arviomme mukaan koulun oppilasmäärää olisi mahdollista lisätä 400...450 oppilaaseen, mikäli ryhmäkokoja olisi mahdollista kasvattaa tasaisesti. Tilojen käyttöasteet mahdollistavat ryhmäkokojen kasvattamisen sekä monipuolisen iltakäytön. Todellista oppilasmääräkapasiteettia ja tilajoustoja kannattaisi tutkia työjärjestysten simulointien avulla siten, että ratkaisut eivät vaaranna pedagogisten tavoitteiden toteutumista.

Ehdotuksia tilatehokkuuden ja toiminnallisuuden parantamiseksi:

- Kuljetusjärjestelyjen tutkiminen ja muuttaminen siten, etteivät ne rajoita koulun kaikkien tilojen käyttöä
- Ruokasalin osittainen rajaaminen lasiseinin neuvottelutilaksi tai pienryhmätilaksi
- Vajaalla käytöllä olevien erikoisluokkien hyödyntäminen laajemmin perusopetukseen
 - o 001 kotitalous, 138,5 m², A = 53 %, 3,2 h/arkipäivä
 - o 016 kuvataide, 64 m², A = 40 %, 2,4 h/arkipäivä
 - o 008 tekstiilityö, 86 m², A = 53 %, 3,2 h/arkipäivä
 - o 150 auditorio, 104 m², A = 17 %, 1 h/arkipäivä
 - o C113 musiikkiluokka, 58 m², A = 57 %, 3,4 h/arkipäivä
- Iltakäytön mahdollinen lisääminen ja keskittäminen koulukeskuksen yksittäiseen rakennukseen tai sen osaan esim. uusimpaan C-rakennukseen → alhaisemmat käyttökulut.
- Oppilasmäärän ja tilatarpeen vähentyessä, suurempia tiloja voisi jakaa pienemmiksi tiloiksi ja näin parantaa koulun pedagogista ympäristöä
- Oppilasmäärän ja tilatarpeen vähentyessä koulukeskuksen tiloja vapautuu muulle kunnan toiminnalle.
- Oppilasmäärän vähentyessä luokka-asteiden sarjamäärä pienenee vähitellen 2-sarjaisesta 1-sarjaiseksi. → Syntyvyys ennusteen mukaan 1-luokkalaisten määrä vähenee jo lukuvuonna 23-24 siten, että opetusta olisi mahdollista järjestää yhdessä luokassa ja vapauttaa toinen kotiluokka muuhun käyttöön.
- Kankaisten koulun vuokrasopimuksen päättyessä 2028, ennusteen mukaiset oppilaat 40, mahtuvat koulukeskuksen opetusryhmiin.
- Oppilasennusteiden toteutuessa koulukeskuksen alakoulun luokat ovat yksisarjaisia lukuvuonna 28-29. Tämä vapauttaisi 6 kotiluokkaa muuhun käyttö-tarkoitukseen ja tarvittaviin tilamuutoksiin.

- 6-luokkien kotiluokista luopuminen lisäisi tilajoustoja ja tehokkuutta. 6-luokkalaiset harjoittelisivat yläkouluun siirtymistä etsimällä vapaata luokkatilaa. → vapautuisi 1-2 kotiluokkaa muuhun käyttöön.

3 SUOSITELTAVAT JATKOTOIMENPITEET

Koulukeskuksen tilojen turvallisen ja terveellisen jatkokäytön suunnittelemiseksi on tarpeen odottaa rakennusten kuntoarvioiden valmistumista. Rakennusten kunto, käytettävyys ja korjaustarpeet kannattaa huomioida tulevien tilamuutosten yhteydessä.

Koulukeskuksesta on löydettävissä tilajoustoja, erityisesti silloin, jos laskevat oppilasennusteet toteutuvat. Muutenkin vapaita opetustiloja on mahdollista löytää, mutta se vaatii sivistystoimelta panostusta pedagogiseen jatkosuunnitteluun, tilajousten kokeiluun sekä oikeanlaista tahtotilaa.

Suosittelimme Toivakan kuntaa selvittämään pedagogisesti kestäviä ratkaisumalleja koulukeskuksen tilajousten selvittämiseksi. Tiloille kannattaa tutkia portaittain säätömekanismeja 2-3 tapaukselle ja miettiä valmiiksi toteutettavat ratkaisumallit. Pedagogisesti kestävät ratkaisumallit auttavat kuntaa kohdentamaan resursseja järkevästi ja pitkäjänteisesti sekä tukemaan kunnan strategista suunnittelua ja päätöksen tekoa.

Tilaresurssi kilpailee samoista määrärahoista toiminnanresurssien kanssa. Siksi on tärkeää miettiä mihin kannattaa panostaa talouden viitekehyksen tiukentuessa. Tämä selvityksen jatkotoimenpiteinä teemme esityksen Toivakan kunnan kiinteistöohjelmasta vuosille 2023-2030.

Jyväskylässä 29.03.2023

Mika Vornanan
kehitysjohtaja

LIITEET

LIITE 1, Työpajan muistio liitteineen

LIITE 2, Koulukeskuksen käyttöastekartat

28.03.2023

TYÖPAJAN MUISTIO

Aika: 28.03.2023 klo. 09.00 - 11.20

Paikka: Koulukeskuksen auditorio

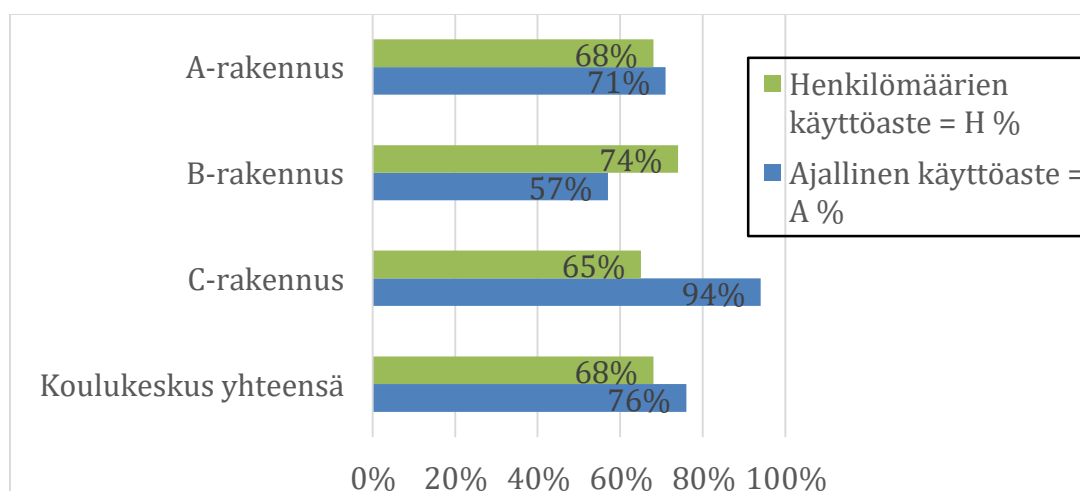
Läsnäolijat:

Jari Lämsä	Toivakan kunta
Jari Vuopio	Toivakan kunta
Sirpi Orell - Pohjola	Toivakan kunta
Satu Paalanen	Toivakan kunta
Janne Karanta	Toivakan kunta
Mika Vornanen	Brado Oy

Vornanen kävi läpi kiinteistöohjelmaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä, kuten ilmastomuutosta, väestöennustetta ja taloustilannetta. Käsiteltiin koulukeskuksen käyttöasteselvityksen tarkoitusta, tavoitteita, lähtötietoja ja prosessia (LIITE 1) Mika esitteli rakennusten käyttöastekartat, jotka oli toimitettu työpajaan osallistujille sähköpostilla 08.03.2023 (LIITE 3). Sähköpostilla oli toimitettu myös työpajan prologi ja työpajassa käsiteltävät ennakotehtävät (LIITE 2).

Koulukeskuksen käyttöasteselvitys

Koulukeskuksen rakennusten käyttöasteselvityksellä pyrittiin tutkimaan rakennusten tilojen ajallista ja henkilömääriin perustuvaa käyttöä sekä mahdollisia tilajoukkoja. Tutkimuksessa selvitettiin tilojen ajallista käyttöastea, henkilömäärien käyttöastea sekä koulukeskuksen henkilömääräkapasiteettia. Ajallisen käyttöasteen perusteella tehtiin väritetyt käyttöastekartat. Rakennusten suunnitellun ilmanvaihdon ei todettu rajoittavan tilojen käyttöä.

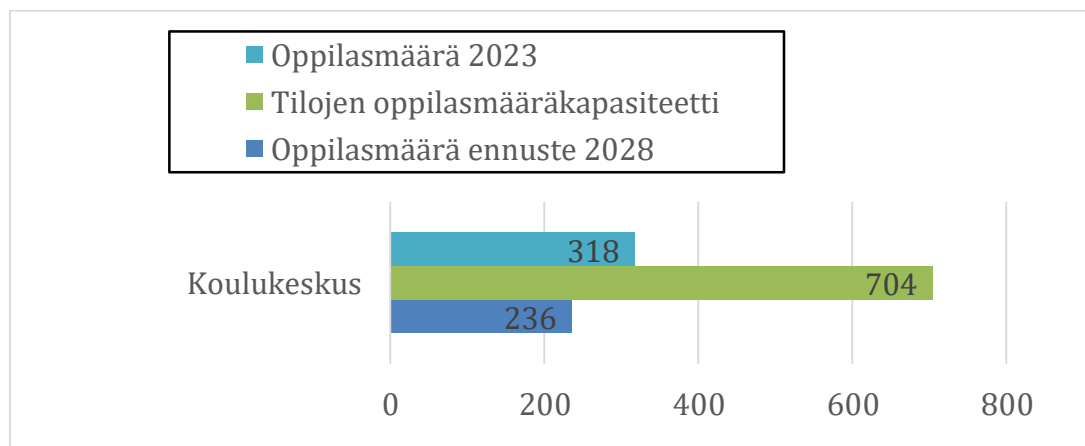

Kuva 1. Rakennusten ajallisiin ja henkilömääriin perustuvat käyttöasteet.

28.03.2023

Rakennuksista pienin ajallinen käyttöaste 57 % oli B-rakennuksessa. Koulukeskuksen aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta on kohdistettu pääasiassa C-rakennukseen, mikä lisää C-rakennuksen ajallista käyttöastetta. Ajallista käyttöastetta tarkasteltiin arkisin klo. 9-15 (30h/vko). Koulukeskuksella kuljetettavia oppilaita on 143. Koulukuljetukset rajoittavat koulun käyttöaikaa noin tunnin päivän molemmista päistä. Normaalisissa tapauksissa olisi mahdollista käyttää 40 viikkotuntia välillä klo. 8-16. Keskusteltiin koulukyydeistä ja niiden rajoittavasta vaikutuksesta. Sirpa kertoi, että hän on pyrkinyt sijoittamaan kyyditettäviä lapsia samoille luokille.

Teoreettinen henkilömääräkapasiteetti on laskettu pelkästään opetustiloilta. Mukana ei ole liikunta- ja kuntosalia, työtiloja, ruokasalia, neuvottelu- tai muita aputiloja eikä käytävätiloja. Teoreettinen henkilömääräkapasiteetti on laskettu tutkittujen tilojen fyysisen koon ja tilojen käyttötarkoituksen perusteella. Tiloja käyttäviä ryhmäkokoja rajoittaa esim. fysiikka- ja kemia, kotitalous- ja erityisopetus, joissa maksiryhmäkoko on pienempi. Normaalisissa, 60 m² aineopetusluokassa, maksimiryhmäkokona on käytetty 25 oppilasta. Toivakan kunnassa ei ole tehty hallinnollista päätöstä maksimi ryhmäkoosta. Teoreettinen oppilaskapasiteetti ei huomioi pedagogiikkaa, lukujärjestyksen, ryhmien ja opettajien työvuorojen vaikutuksia tilojen käytön suunnitteluun. Todellinen maksimi henkilömääräkapasiteetti on teoreettista kapasiteettia pienempi.

Kuva 2. Koulukeskuksen teoreettinen henkilömääräkapasiteetti

Ennusteiden mukaan lapsimäärä vähenee lähivuosina erityisesti päiväkodissa ja alakoulussa. Syntyvyyden mukaan Toivakan koulun oppilasmäärä on 236 lasta vuonna 2028. Vuosikymmenen loppuun mennessä oppilasmäärä vähenee noin 100 lapsella.

Ryhmätyö – kiinteistöjen tilajoustot

Käyttöastekarttojen esittelyn ja käsittelyn jälkeen siirryttiin työpajan ryhmätyövaiheeseen. Ryhmiä oli kolme; koulu, kulttuuri ja tekniikka. Tavoitteena oli löytää toiminnallisia muutoksia, joista voisi olla hyötyä myös tilatehokkuuden kannalta.

Osallistujat eivät olleet ehtineet käsitellä työpajan ennakotehtäviä ennen työpajaa (LIITE 2). Ryhmille jaettiin käyttöastekarttojen pohjapiirustukset, joihin ryhmiä pyydettiin merkitsemään omat muutosesitykset. Aikaa ryhmätyön tekemiseen oli noin 15 minuuttia. Lopuksi käytiin läpi seuraavat ennakotehtävien kysymykset.

28.03.2023

1. **Toivakan kunnan kehitys.** *Toivakan tilanne ja kehityssuunta vaikuttavat huonolta. Mitä positiivisia asioita tunnistatte edellä kuvatun kehityskulun lisäksi? Kuinka tilannetta voitaisiin konkreettisesti helpottaa ja kehityssuuntaa muuttaa?*

Tekninen ryhmä kertoi, että Toivakan vuokra-asuntojen kuntoa kohennetaan vuokralaisten houkuttelemiseksi. Vuokra-aste on ollut keskimäärin 60 - 80 %. Tavoitteena nostaa vuokrausastetta merkittävästi. Viisasta olisi suunnitella strategisia asioita pitkällä tähtäimellä. Tonttitarjontaa kunnassa on riittävästi. Asemakaavatontteja on valmiina jakoon noin 30 kappaletta. Markkinoinnissa on ollut ongelmia, mutta nyt kuntaan on palkattu viestintä ja markkinointisuunnittelija. Julkiset kulkuyhteydet Toivakkaan ovat hyvät ja toimivat.

Kouluryhmän mielestä kunnan identiteetti nojaa liikaa tiettyihin julkkisiin. Kuntaa pitäisi brändätä enemmän lapsiperheille ja markkinoida rohkeammin laadukasta pedagogiikkaa. Koulut ja päiväkodit toimivat terveissä tiloissa. Kunnan imago on hyvä. Liikuntapaikat ovat hyvässä kunnossa. Paalasen mielestä innovatiivisia uusia liikuntapaikkoja pitäisi myös suunnitella. Kirjastopalvelut ovat myös laadukkaita.

Toivakan "Vakka-ajattelua" pitäisi pohtia. Ymmärretäänkö tämä kunnan ulkopuolella vai onko se toivakkalaisten omajuttu?

Yritysalueelle tarvittaisiin kipeästi ensimmäinen yritys.

2. **Tilojen toiminnallisuus.** *Kuinka opetuksessanne ja toimitiloissanne toteutuvat nykyaikaisen oppimiskäsityksen menetelmät ja tavoitteet? Luetelkaa merkittävimmät toiminnalliset ongelmat ja ratkaisuehdotukset? Kuinka muuttaisitte tilaratkaisuja pedagogiikan kannalta paremmiksi? Tehkää tilamuutosesityksiä pohjapiirustuksiin kohdassa 3.*

Lämsän mielestä A-rakennuksen B- rakennuksen puoleisesta siivestä voisi irrottaa tiloja muuhunkin käyttöön, jos koululla ei ole niille käyttöä. Auditorion käyttöä pitäisi lisätä esim. valtuuston kokoukset. Ruokasalista voisi eristää lasiseinin kokous- tai neuvottelutilan. Nykyinen kuntosali on pieni ja kuntosalille tarvittaisiin uutta tilaa esim. liikuntasalin viereisistä luokista. Kuntosalia voisi käyttää myös bänditilana.

Paalasen mielestä nykyisen kuntosalin käyttöä voisi avata enemmän ulkopuolisille myös päiväaikaan. Järjestöjen iltakäyttö voisi sijaita A-rakennuksen siivessä. Järjestöjen toiminta mahtuisi hyvin koulun tiloihin. Em. asia pitäisi huomioida mm. kalustuksessa.

Kouluryhmän mielestä koululta puuttuu rauhoittumis-, pienryhmä- ja kokoontumistilat. Ruokasalista voisi lohkaista neuvottelutilan. Luokkatilojen turvallisuutta pitäisi lisätä ja luokkien välille pitäisi rakentaa väliovet.

3. **Kiinteistöjen käyttö.** *Kuinka tehostaisitte nykyisten tilojenkäyttöä ja mitkä tilat voisivat vapautua johonkin muuhun käyttöön? Mitkä ovat*

28.03.2023

merkittävimmät asiat tai puutteet, jotka mahdollisesti estävät tehostamistoimenpiteet? Mitä hyötyjä tilatehokkuuden kasvattamisesta voisi olla teille?

Sirpa kertoi koulun näkemyksiä mahdollisista muutoksista. B-rakennukseen voisi keskittää käsityöaineet. Kotitalousluokka siirrettäisiin nykyisestä paikasta koulun ruokasaliin ja auditoriosta tehtäisiin ruokasali. Vanhaan kotitalousluokkaan keskitettäisiin kansalaisopiston kangaspuukäsityöt. Auditorion katsomorakenteet siirrettäisiin liikuntasaliin. Myös auditorioon olisi mahdollista sijoittaa kangaspuutyöt.

Sirpan mukaan Kankaisten koulun oppilaat on mahdollista sijoittaa koulukeskuksen tiloihin jo lähivuosina.

Keskusteltiin vähenevästä oppilasmäärästä ja sen vaikutuksista ryhmäkoisiin ja ryhmien määriin. Jos oppilasmäärä vähenee ennusteen mukaan, missä vaiheessa koulun 1-2 luokilla voidaan siirtyä yhteen sarjaan nykyisestä kahdesta sarjasta? Em. vapauttaisi kotiluokkia muuhun käyttöön. Asiaa ei ehditty käsitellä tämän työpajan puitteissa. Sovittiin, että Sirpa pohtii asiaa vielä 11.4 ja toimittaa aineistoa sen jälkeen. Tavoitteena on tehdä alustava suunnitelma ja vaiheistus koulukeskuksen tilojen käytöstä kiinteistöohjelman tarkastelujaksolle 2023-2030.

Mika laatii käyttöasteselvityksen loppuraportin 31.3.2023 mennessä.

Kiitettiin työpajaan osallistujia.

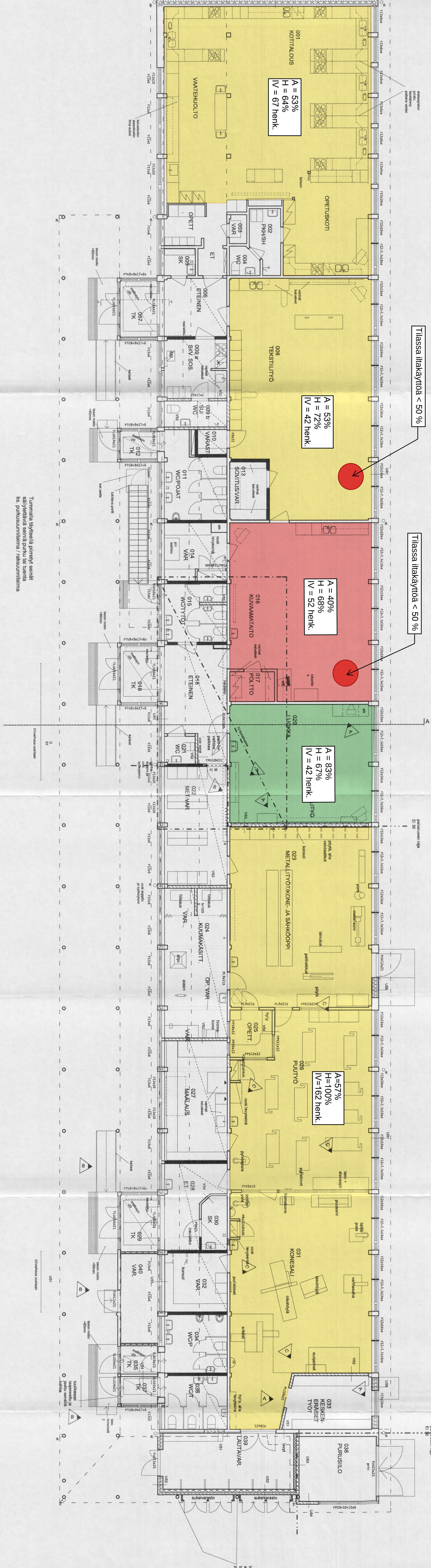
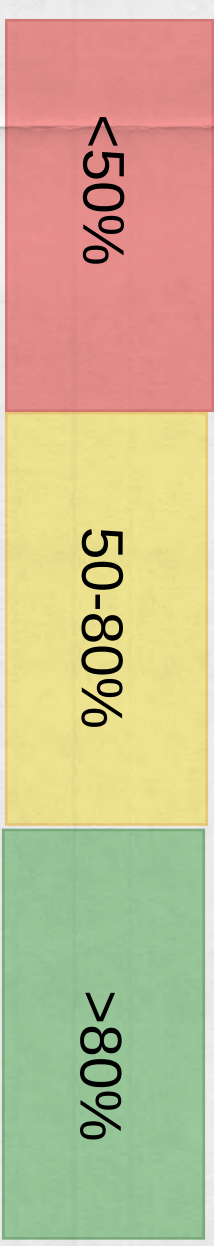
Jyväskylässä 28.03.2023

Mika Vornanen

LIITE 1	Työpajan esittelyaineisto
LIITE 2	Työpajan Prologi ja ennakkotehtävä
LIITE 3	Koulukeskuksen käyttöastekartat

Ajallisen käyttöasteen ja iltakäytön (A) värimallit

C		026 kalusteiden sij. muutunut, 031 varusteiden sij. muutunut	TK	14.08.03
B		022 pesualas poistettu lisätty varasto 040, lujiskan sijainti muutunut	TK	31.07.03
A		020 kalustemuutoksia, 026 lisätty taso+alkakaappi, 033 ovi- ja ikk. muutoksia	TK	23.05.03

Turnus	Lukum.	Muutoksen sisältö	Päiväys
--------	--------	-------------------	---------

Kokouskylä	Kirkonkylä	Kokousta	Toukokuu	Vuorokauden aikataulu	Juokseva
Peruskorjaus	Peruskorjaus	Peruskorjaus	Peruskorjaus	Peruskorjaus	Peruskorjaus
Toukokuu	Toukokuu	Toukokuu	Toukokuu	Toukokuu	Toukokuu
41660	41660	41660	41660	41660	41660
ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY	ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY	ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY	ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY	ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY	ARKKI-TSITO LPV JYVÄSKYLÄ OY
40100 JYVÄSKYLÄ	40100 JYVÄSKYLÄ	40100 JYVÄSKYLÄ	40100 JYVÄSKYLÄ	40100 JYVÄSKYLÄ	40100 JYVÄSKYLÄ
25.10.2002	25.10.2002	25.10.2002	25.10.2002	25.10.2002	25.10.2002

Number of children per woman	Less than high school (%)	High school (%)	Postgraduate (%)
< 50%	~65%	~25%	~10%
50-80%	~25%	~45%	~30%
> 80%	~10%	~30%	~60%

[illegible]